

THAILAND

August 2017

MEDIA MONITORING REPORT # 170

မုာ်ကျိာ်ဝဲကျိာ်ဒီး ပုာ်ဂံာ်တိာ်လဲာ်ထီၣ်လဲာ်ထီ

တၢ်ကလုာ်ထီၣ်ကလုာ်ခူၣ်ဂံာ်ဝဲဒၣး လၢမိၣ်ကီၢ်စံာ်

The Global New Light of Myanmar, 28 August 2017

ကလုာ်ခူၣ်လံာ်လၢဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢဝဲကျိာ် ဒီးတၢ်ဒိသဒါကလုာ်ခူၣ်ခွဲးယာ်ဝဲကျိာ် လၢကလုာ်ခူၣ်ဂံာ်ဝဲဒၣး တိာ် ကျဲးစးယုထီၣ်တၢ်ပျဲလၢ ကလုာ်ထီၣ်အဝဲသ့ၣ်အပုာ်န့ၣ်တၢ်ဝဲဒၣး ဖဲမိၣ်ကီၢ်စံာ်, ကျဲးမရိကျိာ်, မုသဝီ, မိာ်လ မ့ၣ်, ဖဲမဟါတနံၣ်ဂီၤနီၣ်လီၤ.

ပုာ်လၢအလဲာ်ထီၣ်တၢ်အမူးတဖၣ်မ့ၣ်ဝဲ, ကီၢ်စၢဖျိၣ်ကိာ် တိာ်နဲၤသ့ၣ်ဝဲ, မိၣ်ကီၢ်စံာ်ကိာ်တိာ်ခိၣ်ကျိာ် ဒီးကံထၢၣ်အု စၤ, ကီၢ်စံာ်ကိာ်တိာ်ခိၣ် ဒီးပဒိၣ်ပုာ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် လီၤ.

ပဒိၣ်ပုာ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤ ဟံၤဖျါထီၣ်ဝဲတၢ်ဂံာ်ဖျိၣ်ကိာ် ဘၣ်သး တၢ်တိာ်ကျိာ်န့ၣ်လီၤ. ကီၢ်စၢဖျိၣ်ကိာ်တိာ်ခိၣ်, ကိာ်တိာ်ခိၣ်ကျိာ် ဒီးပဒိၣ်ပုာ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ် န့ၣ်လီၤ ဆိၣ်ထွဲသကိးဝဲန့ၣ်လီၤ.

ဝဲဒၣးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဝဲအံၤ အထီမ့ၣ်ဝဲ ၄၈ ခိၣ်ယီၤ ဒီးအဒိၣ်ယီၤမ့ၣ်ဝဲ ၆၀ ခိၣ်ယီၤ, ဒီးကဘၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အံၤလၢ ပုာ် သ့ၣ်ထီၣ်တၢ်ကရူၤလီၤဆီ ၁၃ ဂၤ, လၢတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်ဘျီထီၣ် ကိာ်တိာ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီကီၢ်စံာ်, ကယါကီၢ်စံာ်, အုယၣ်ဝဲတံၣ်ကီၢ်ခိၣ် ဒီးပကိာ်ကီၢ်ခိၣ်တဖၣ်စ့ၣ်ကိး ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်ဝဲဒၣးတၢ်သ့ၣ်ထီၣ်တ မံၤယီၤဝဲအံၤ ဖဲ ၂၀၁၇-၂၀၁၈ ပဒိၣ်တၢ်သ့ၣ်အနံၣ်န့ၣ်လီၤ.

Link: https://issuu.com/myanmarnewspaper/docs/28_aug_17_gnlm

တၢ်ဟ့ၣ်လီမ့ၣ်အူသန့အဒုအသီလၢတၢ်ကတုထီၣ် ကမၤကပီၤထီၣ်ဒုသဝီလၢ ကညီကီၢ်စံာ်

Karen News, 25 August 2017

တၢ်ဟ့ၣ်လီမ့ၣ်အူသန့အသီ တုာ်မ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ထီၣ်အံၤမ့ၣ်ဝဲဒၣး ဒုသဝီတဘျုးဖျါလၢကညီကီၢ်စံာ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ် ဘၣ်လီမ့ၣ်အူအဂီၢ်, ပုာ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါလၢ ကီၢ်စံာ် တၢ်ဟ့ၣ်လီမ့ၣ်အူဂီၢ်ဘၢတၢ်မၤဝဲလီၤတဂၤ, စံးဝဲ လီၤ.

"ပကျဲးစားဟုန်နီလီလီမုန်အူဆူ မှိုင်ဝတံ၊ ကီးကရူး၊ ကိုဒီ၊ စူကလံး ဒီးဝီလု၊ ဟဲလာ 230-kv ကိုဘီလီမုန်အူသန့လုမိန် လီမုန် ဒီဖျိသန့အဒုလ၊ သုကညီနီလီအာခဲအံတဲတဲအီလံလဲ ၉၅ မျးကယလီနီလီ. ပကျဲး စားဟုန်လီမုန်အူ ၂၄-နီရံ လာမုန်ကွဲလီ လာတနံအံအတီပူလီ." အဂ္ဂိ၊ အူသုစွ.လီအာမုန်အူကွဲနီယာမိန် ကျဲလဲဝဲတဲက လာကညီကီစို တဲဟုန် လီမုန်အူကီဘီတဲမလဲလီ၊ စံးဝဲလီ.

လာကညီကီစို ဟံအာဖျိုင် ၃၀၈,၀၀၀ အကျိ၊ ဟံအာဖျိုင်အါနီဒီး ၄၅ မျးကယလီ၊ ဒီးသန့လီထိုင်သးလာပနဲတဲအတဲကပီ၊ လာတဲကပီအာကီလီ. ဟံအာဖျိုင်စွနီဒီး ၃၀ မျးကယလီဒီးနီဘုန်လီမုန်အူလီအီကလုာ်တဲဟုန်လီမုန်အူကျဲ၊ ဘုန်ဆိုင်ထဲလာသ ဝီအဒိုင်လာအိုင်ဘူးဒီး လီမုန်အူသန့တဖိုင်အာမုန်ဖိုင်အာ၊ လူပျို၊ စလသပူ၊ သတီကွဲ၊ သတီကလု၊ ဒီးဘီကလံးဝဲတဖိုင် ဇီ၊ ဒီးနီဘုန်ဝဲလီမုန်အူနီလီ.

အူသုစွ.လီစံးဝဲ တဲအိုင်သးဝဲန့တဲယံာ်ဘုန်ကဆီတလဲ ဖဲတဲတဲ ထိုင်သုကညီနီ လီမုန်အူသန့အဒုဝဲအါလီ. အဲဒိုင်စံး အါထိုင်ကဒီးဝဲလာ၊ တဲရဲတဲကျဲအိုင်လာ တဲကဟုန်နီလီ လီမုန်အူ ဆူကမးမိန် ဒီးဖိုင်ပိုင်တဲလီ ဒီဖျိကီးလူခိုင်ကျဲလီ. တဲကတဲထိုင်စိုကီးလီမုန်အူသန့အဒုလီအာအိုင် 33/11 kv လာတဲကဟုန်နီလီမုန်အူလာ ကွဲအူစိုကွဲဝဲအါလီ.

ဟိုင်ခိုင်ဒီဘုန်စုတား World Bank, ဟံလီစိုဟံစာစု \$5.8 billion လာဒီကလုာ်တဲဟုန်လီမုန်အူတဲတဲကျဲ National Electrification Project (NEP), အာကီ၊ လာတဲကဟုန်လီမုန်အူဒီဖျိစိုလုာ်ဘုန်ဘုန် တဲတဲကျဲအါလီ. ဒီခိုင်ဒုသဝီတဲ လဲထိုင်လဲထိုင်ကျဲ ဆါနီဒီးထိုင်နီဝဲစိုလုာ်ဘုန်ဘုန်လာအပူ.ဘုန်ဘုန် လာဟံအာဖျိုင် ၁၁,၄၄၂ ဖျိုင်အာကီ၊ လာကီဆိုင် ယံာ်ဘုန်လာကညီကီစို၊ ဖဲအပူကွဲတဲလီလီ.

"ကီစိုပဒိုင်ဒီး နီကစါပါခီပနံဆဲးစုမုန်ကျဲမလဲတဲအိုင်လီလာ ကမလဲတဲတဲကျဲသုတဖိုင် ဒီသီးတဲကမလဲအါထိုင်တဲ ဟုန်လီမုန်အူကီဘီအါလီ. တဲထူးထိုင်လီမုန်အူကီဘီလာလုာ်သွိုင်လး တုမုန်တဲတဲထိုင်အီမုန်ဝဲလာ ဝဲကွဲဒီး၊ တဲကဟုန် လီမုန်အူလာစံးဖီကဟုန် ဒီးတဲမလဲလီလာအါကနီဝဲလီ." အူတုမုန်အူ၊ လာအာမုန်ကီစိုသဲစးဘျိုင်ခိုင်ခါစး လာကွဲအူစိုကွဲ ကီဆိုင်၊ စံးဝဲလီ.

LINK: [HTTP://KARENNEWS.ORG/2017/08/NEW-SUB-STATION-EXPECTED-TO-LIGHT-UP-KAREN-STATE-VILLAGES.HTML/](http://KARENNEWS.ORG/2017/08/NEW-SUB-STATION-EXPECTED-TO-LIGHT-UP-KAREN-STATE-VILLAGES.HTML/)

မိန်ကီစိုကဟုန်မလဲကျဲ စံးလီလာထဲလုာ်ဘာတဖိုင်

Mon News Agency, 28 August 2017

မိန်ကီစိုပဒိုင်မုန်လဲလဲ တဲဟုန်မလဲကျဲပူထူစံးဖီလာအာစံးလီဟးဂီဒီဖျိ တဲစူထဲလုာ်ဘာတဲဖဲတဲယံာ်ဒီးဘုန် ကမုန် တဲဟုန်ဆူထိုင်ကီဘီတဲခါလာအဲသုအါလီ.

မိန်ကီစိုကီတဲဘုန်သး တဲသုတဲဖျဲး၊ ဘုန်ဖိုင် ဒီးဝဲစို တီဆု၊ စံးဝဲလာပူထူစံးဖီတဖိုင် တဲကဟုန်မလဲကျဲ အဲသု စံးလီလာအာဟးဂီဒီဖျိထဲလုာ်ဘာတဲ စံးတအူ ခါ ၅၀,၀၀၀ ကွဲနီလီ.

ဖဲအပူကွဲလီယူလဲအတီပူ စံးလီလာအာဟးဂီလာ မိန်ကီစိုအိုင်ဝဲ ၁၇,၀၀၀ အူခါ၊ ဒီးတဲအံပုဃုာ်ဝဲ စံးလီ ၄,၁၉၃ အူခါလာအာဟးဂီကွဲလုာ်လုာ်ဆုဆု၊ အဂ္ဂိ ကီစိုကီတဲအတဲဂီစီအပူ ဟံဖျိဝဲလီ.

"ပကျဲးစားဟုန်မၤစၢၤ စုကွဲး ၁၉၀ ကကွီလီၤ. ပကဟုန်လီၤစံာ်လီၤတအုၤခါ ၅၀,၀၀၀ ကွဲး, ယုာ်ဒီးတၢ်ချဲတၢ်ဖိဒီး ဟီုၣ်စီတဖၣ် လီၤ. ပကျဲးစားဟုန်လီၤတၢ်ဝဲအံၤ တချုးလၢလီၤတဘျီအံၤလၢာ်, မၤလၢပုၤထူစံာ်ဖိတဖၣ် ကဘျီကုၤသ့ၣ်ကဒါဝဲဘုအပီၤလီၤ." အူထီထု, လၢအမၤမိၤကီၢ်စံာ်ကိတိာ်ဘၣ်ဃး တၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး, ဘုၣ်ဖိၣ်, ဒီးစံာ်တီဆုၤ, စံးဝဲလီၤ.

ကီၢ်စံာ်ပဒိၣ်ကဟုန်လီၤစု ၇၅ ကကွီကွဲးယုာ်ဃုာ်, ဒီးစုလၢအိၣ်တၢ်တဖၣ် တၢ်ကယုထီၣ်လၢကီၢ်စံာ်ကိတိာ် ဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ် တၢ်ဖျး, အဂီၢ်လီၤ.

စံာ်လီၤလၢအဟးဂီၤ ၄,၀၀၀ အုၤခါလၢတၢ်ကဟုန်မၤစၢၤကုၤသ့ၣ်တဖၣ် အိၣ်ဝဲလၢပီၣ်ကီၢ်ဆၣ်, ဘံလုကီၢ်ဆၣ်, ဒီးကွဲးထီၣ်ကီၢ် ဆၣ် လၢသထူၣ်ကီၢ်ရၣ်အပူၤ, ယုာ်ဒီးအဂီၤ ၆၂ အုၤခါလၢအိၣ်လၢ ကွဲးမရီၤကီၢ်ဆၣ်အပူၤလီၤ.

လၢသ့ၣ်ဖျးဝဲၤကွီၤအတၢ်မၤနီၣ်စရီအပူၤ, လၢမိၣ်ကီၢ်စံာ်စံာ်လီၤအိၣ်ဝဲ ၆၉၀,၀၀၀ အုၤခါလီၤ.

<https://monnews.org/2017/08/25/mon-state-to-provide-compensation-for-some-flood-damaged-farmland/>

တၢ်ပတုာ်န့ၣ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤသ့ၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီးကရူၤ စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤလၢ ကညီကီၢ်စံာ်

Burma News International, 25 August 2017

တၢ်ပတုာ်န့ၣ်ဒီးမၤဂ့ၤထီၣ်ပုၤသ့ၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီးကရူၤ စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤလၢကမၤအကျါ ဒ်သီးတၢ်ကသ့ၣ်ညါအါထီၣ် အဝဲသ့ၣ်တၢ်ဖံးတၢ်မၤအဂီၢ်, ဒီးဟ့ၣ်ကီၢ်ဟ့ၣ်ဘၢပုၤသးစၢ်တဖၣ် လၢကပတုာ်ကွဲာ်တၢ်သ့ၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီး ဒီးမုတမၤသုတစးထီၣ်သ့ ကသံၣ်မူၤဘျီးတဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

ကီၢ်ပယီၤတၢ်မၤဂ့ၤထီၣ် ပုၤသ့ၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီးကရူၤ (လီၤခါၣ်သး) Myanmar Drug Addicts Rehabilitation Association – n (Central) စးထီၣ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤတၢ်ရံၣ်တၢ်ကျဲၤ ဖဲလၢအီၤကူး ၂၃, ဒီးလဲၤတဲစၢ်ကီးဝဲလၢ ကုၤအုၣ်ကွဲာ်ကီၢ်ဆၣ်, ကညီ ကီၢ်စံာ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤဟဲထီၣ်ဒိကန့ၣ်တၢ်အိၣ်ဝဲ ၅၀၀ ယုာ်ဃုာ်လီၤ.

"တၢ်သ့ၣ်ကသံၣ်မူၤဘျီး ဟဲစံာ်ဒုၣ်ထဲလၢတၢ်လၢအတဂ့ၤ တဖၣ်, အယီဒီးပဟဲဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါန့ၣ်ပၤဝဲအံၤဒ်သီး ပုၤ လၢအဘူးအတၢ် မုတမၤအိၣ်ဘူးဒီး ပုၤလၢအသ့ၣ်ကသံၣ် မူၤဘျီးတဖၣ် ကစံးဘၣ်တဘျီဒီးမၤစၢၤအဝဲသ့ၣ်ကသ့ အဂီၢ်လီၤ." အူစါၣ်လၢအမၤပုၤဟဲလီၤဆၣ်န့ၣ်လၢ တၢ် ကရၢကရီအဝဲအံၤ, စံးဘၣ် KIC တၢ်ကစီၣ်န့ၣ်လီၤ.

ကညီဒိကလုာ်စၢ်ဖိၣ်ကရၢ ဖိၣ်န့ၣ်ဒီးဟံးန့ၣ်ဝဲအရ ပုၤသ့ၣ် ဒီးဆါကသံၣ်မူၤဘျီး ၂၀၀ ဂၤ လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီထီၣ်ဒါက သံၣ်မူၤဘျီးအဖီလၢာ်, ဒီးမၤဟးဂီၤဝဲကသံၣ်ကသ့ၣ်အ ဖျၢၣ် ၅,၀၀၀ ဖဲအပူၤကွဲာ်မဟီတန့ၣ်, ကညီဒိကလုာ်စၢ် ဖိၣ်ကရၢဝဲယီအဒု ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါ တဖၣ်, စံးဝဲလီၤ.

<http://www.bnionline.net/news/karen-state/item/3418-drug-rehab-group-starts-education-campaign-in-kayin-state.html>

တၢ်အိးထီၣ် တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသ့ၣ်ဝဲၤလီၤအသီ လၢဖိၣ်သ့ၣ်ခိၣ်နူးတလၢပုၤအဂီၢ် လၢစၢ်မိၣ်လံၣ်မွဲာ်

The Global New Light of Myanmar, 22 August 2017

တၢ်ကွၢ်ထွဲဖိသၢ်ဝဲလၢလီၤဆီ လၢဖိသၢ်ခိၣ်နူးတလၢပွဲၤအၢၤ တၢ်ကအိးထီၣ်ဖဲဝဲၤမိၣ်လဲၣ်မ့ၣ်, မိၣ်ကီၢ်စၢ်ဝဲၤခိၣ်, စးထီၣ် ၂၀၁၈ အခိၣ်ထံး, အၢၤ ကီၢ်ပယီၤဖိသၢ်ခိၣ်နူးတလၢပွဲၤကရၢ, စံးဝဲလီၤ.

"လၢပွဲၤဖိသၢ်လၢအိၣ်ဒီး ခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတၢ်ဆါ autism အိၣ်ဝဲ ၃၀ ဂၤလီၤ." အူကီၤစ့ၤအိၣ်, လၢအမၤဝဲလၢလီၤပုၤရဲၣ်ကျဲၤတၢ်တၢ်စံးဝဲလီၤ. "တၢ်မၤအဝဲအံၤမၤလၢဝဲလၢ ကမၤဂ့ၤထီၣ်ဖိသၢ်လၢ အိၣ်ဒီးခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတၢ်ဆါတဖၣ်အသးသမူ ခီဖျိတၢ်ကွၢ်ထွဲလီၤဆီလၢဝဲလၢလီၤဝဲအံၤ မၤဝဲလီၤ. ဖိသၢ်လၢအသးနံၣ် ၁၀ ဆူဖိလၢတဖၣ် တၢ်ကပျဲအအိၣ်လၢဝဲလၢလီၤအံၤန့ၣ်လီၤ."

တၢ်ကသုၣ်ထီၣ်ဝဲလၢလီၤအသိအံၤကလီၤလၢဝဲ စုကွဲး ၂၄၀ ကကွၢ် ဒီးကမၤစုလၢဟီၣ်ကဝီၤကမၤတဖၣ်မၤဘျၢၣ်လီၤဝဲလီၤ. တၢ်သုၣ်ထီၣ်အံၤကအိၣ်သၢ်ကထၢ ဒီးတၢ်ကကိးန့ၣ်ပုၤသ့ဘၣ်ဘၣ်လၢ န့ၣ်ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိမူးနီၤ ဘၣ်ဃးဖိသၢ်လၢခိၣ်နူးတလၢပွဲၤ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အၢၤလီၤ. အူသၢ်ထီ, လၢအမၤဖိသၢ်လၢခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတၢ်ဆါအပၢ, စံးဝဲလၢအဝဲဒၣ်တူၢ်လိာ်မုၢ်တၢ်ကဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိဝဲလၢလီၤ, ဒီးန့ၣ်ဝဲလၢတၢ်အံၤကမၤစၢၤ မၤဂ့ၤထီၣ်ဖိသၢ်လၢအခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတဖၣ်အတၢ်အိၣ်မူလီၤ.

ဒ်လၢထံၣ်ကီၢ်ဂၤတၢ်ဃုသ့ၣ်ညါအစၢတခါ အတၢ်ဟံၣ်ဖျါအသိး, လၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ဖိသၢ်တၢ်ဂၤ လၢ ၆၈ ဂၤအကျါအိၣ်ဒီးခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတၢ်ဆါ autism spectrum disorder ဒီးလၢဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ်ပုၤလၢန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ဆါဒ်အံၤ အိၣ်ဝဲ ၆၇ ကကွၢ်ဂၤလီၤ.

ခိၣ်နူးတလၢပွဲၤတၢ်ဆါ autism, မၤထူၣ်ပျါတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်တဘျီဘၣ်စးတခါ, ဒီးတၢ်ဝဲအံၤစးထီၣ်ဖျါထီၣ်ဖဲ ဖိသၢ်နီၤဆံးဒ်အခါ, ဒီးတၢ်ဆါမၤဝဲဖိသၢ်တၢ်တဘျီဘၣ်စး ဖိသၢ်ဟူးဝဲမၤတၢ်ကီၢ် ဒီးမၤဝဲမၤကွၢ်တၢ်လီၤ.

https://issuu.com/myanmarnewspaper/docs/22_aug_17_gnlm

လၢဒီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်မၤအၢၤ တၢ်ဟံၣ်လီၤဖိလဲၣ်စံၣ်လၢတၢ်ကသု ပုၤသးစၢ်ဂီၤဘါ

Myanmar Times, 25 August 2017

ကီၢ်ပဒိၣ်ဒီး ပုၤဟဲထီၣ်ခၢၣ်စးတဖၣ် ကဟံၣ်လီၤဒီကလုာ်သးစၢ်ဖိလဲၣ်စံၣ်လၢအတၢ်တၢ်ဟံၣ်မုၢ် တၢ်ကသုအိၣ်ထံကီၢ်သုၣ်ဘီၣ်သးစၢ်ဂီၤဘါ လၢဒီကလုာ်တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်အၢၤ, အၢၤ ပဒိၣ်ဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဖၣ်စံးဝဲ ဖဲမုၢ်ပျဲအနံၣ်လီၤ.

ပဒိၣ်ခိၣ်န့ၣ်အိၣ်အထီ ဒီးသးစၢ်ခၢၣ်စးတဖၣ် အိၣ်ဖျိသကိးဝဲဖဲလၢအီၤအူး ၂၄ ဒီး ၂၅ ဖဲန့ၣ်ပျဲခိၣ်ဒ်သိးကတၢ်ပိၣ်သကိးဝဲဖိၣ်လဲၣ်စံၣ်အဒိလၢတၢ်ဟံၣ်လီၤ ဒ်တၢ်ဆါန့ၣ်လၢတၢ်ထၢဖျိမၤန့ၣ် လၢဒီကလုာ်ပတီၢ်တၢ်ကူၣ်လိာ်သကိးလၢဒီကန့ၣ်ကျၢၤအဖီခိၣ်, အၢၤ ကိၣ်သုရၣ်စိ, လၢအမၤကီၢ်ပယီၤဒီကလုာ်သးစၢ် တၢ်ကွဲးဟံၣ်လီၤဖိလဲၣ်စံၣ်ကမံးတံာ်ကရၢဖိ, စံးဝဲလီၤ?

ကိၣ်သုရၣ်စိစံးဝဲလၢ ကီၢ်စၢၤဖျိကိတိာ်ဘၣ်ဃးထံလီၤကီၢ်ပုၤဂီၤ ဆၢန့ၣ်ဝဲလၢ တၢ်ဟံၣ်ပနီၣ်ပုၤသးစၢ်သးနံၣ်ဒါကတၢ် ကဘၣ်မုၢ်ဝဲ ဖဲ ၃၀ နံၣ်လီၤ.

ဖိလဲၣ်စံၣ်အဒိပုၤဟံၣ်ဖျါဝဲ ပုၤသးစၢ်ကဘၣ်န့ၣ်လီၤပုၤဃုာ်လၢ ထံၣ်ကီၢ်သး, မုၢ်ကျဲၤဝဲကွၢ်, လဲၤလီၤဒီးတၢ်ဆဲးတၢ်လၢ, တၢ်ဃုထံၣ်သ့ၣ်ညါ, ဃုာ်ဒီးတၢ်မၤလိစဲအံၤ ဒီးစးဖိကဟံၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ်လီၤ.

ဖိလဲၣ်စံၣ်အဒိပုၤဟံၣ်ဖျါစၢ်ကိး တၢ်အကျိၤအကျဲဒီးအကျိၤအကွၢ်လၢ ပုၤသးစၢ်တဖၣ်ကလုာ်လီၤပုၤဃုာ်လၢ တၢ်ကွၢ်ထွဲန့ၣ်ဆၢၣ်ဂီၤထံၣ်အကီၢ်အစီ ဒီးတၢ်ဒိသဒါခိၣ်ဃၢၤန့ၣ်ဆၢၣ်, သဲးဒီးပုၤဂီၤတၢ်ဘၣ်လီၤဘၣ်စး, မုၢ်ခွါတၢ်ထံးတုၤသး, ပုၤကညီခွဲးယၢ် ဒီးထံၣ်ဂုၤကီၢ်ဂၤတၢ်ရဲလိာ်မုၢ်လိာ်တဖၣ်လီၤ.

လၢဖိလဲၣ်စံၣ်အဒိပုၤ တၢ်ဟံၣ်လီၤစၢ်ကိးဝဲတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် သးစၢ်ဂီၤကမံးတံာ်ဒ်အမၤကမံးတံာ်လၢ ကဘၣ်မၤထွဲဒုးကဲထီၣ် သးစၢ်ဖိလဲၣ်စံၣ်လၢတၢ်ဟံၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ. ကမံးတံာ်ဝဲအံၤအပုၤဃုာ်လဲၣ် ကီၢ်စၢၤဖျိခၢၣ်စး, ကီၢ်ခိၣ်ဒီးကီၢ်စၢၤခၢၣ်စးတဖၣ်, ကမၤပုၤတၢ်တၢ်ဂၤ, ပုၤသ့ပုၤဘၣ်ဒီးသးစၢ်တၢ်ကရၢကရိတဖၣ်လီၤ.

ဒ်တၢ်ဆၢန့ၢ်အဒိအသိး, ကီၤစၢဖျိၣ်, ကီၤဒိၣ်ဒီးကီၤစၢပဒိၣ်တဖၣ် ကဘၣ်ဟံၣ်လီၤဆီၣ်စးကွဲးလၢ တၢ်ကမၤထွဲမၤကဲထီၣ် တၢ်ရဲၣ် တၢ်ကျဲၤတဖၣ်လီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/policy-tap-energy-youth-national-development-effort.html>

ပဒိၣ်ကအိးထီၣ်တၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်ကွဲး လၢဖိသုၣ်ဟးထီၣ်ကွဲးအဂီၢ်လၢတၢ်တကူၣ်

Myanmar Times, 15 August 2017

တၢ်တကူၣ်ပဒိၣ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ကစးထီၣ်မၤသကိးတၢ်လၢ တၢ်ကအိးထီၣ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်ကွဲးလၢ ကီၤ ဒိၣ်အပူၤဒိၣ်သိးကမၤစၢၤ ပုၤသးစၢ်လၢအဟးထီၣ်ကွဲးတဖၣ်တဖၣ် ကထံၣ်န့ၢ်တၢ်မၤလၢအမၤန့ၢ်တၢ်ဟံၣ်န့ၢ်အဂီၢ်, တၢ်တကူၣ် ကိတိာ်ဒိၣ်ကျိၣ် အူဖျိမုၢ်သးဝဲလီၤ.

"ဖိသုၣ်လၢအဟးထီၣ်ကွဲးတဖၣ်တဖၣ် လၢခဲကတၢၢ်ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢ ကမၤလိဘၣ်တၢ်လၢအဝဲသုၣ်ဟ့ၣ်ဝဲတၢ် သိၣ်လိအလဲန့ၢ်လီၤ." အဂီၢ် အူဖျိမုၢ်သး ဖဲဝဲလိအီၤကူး ၁၂ သီဖဲတၢ်အိးထီၣ်ကွဲးလၢတၢ်ချၢအမူး ဖဲဂီၢ်ဒိၣ်ထံးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သု တီၤထီၣ်နီၤဂီၢ် ၂, လဲၤသၤလၢကီၤဆၢလီၤ.

"အဝဲသုၣ်ကန့ၢ်ဘၣ်တၢ်ဖဲတၢ်မၤအခွဲးအယာ် ဒီးကမၤစၢ်ကီးပုၤစုသုလၢတၢ်မၤလၢထံကီၤအဂီၢ်, အယံဒီးပဘၣ်ဟ့ၣ်တၢ်စုသုဒိၣ် ဘၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢဖိသုၣ်အဂီၢ် လၢကွဲးလၢတၢ်ချၢအတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုန့ၢ်လီၤ. ပကမၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ဒိၣ်သိးတၢ်ကသုးထီၣ် တၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်အတၢ်အိၣ်သးအဂီၢ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကျဲၤလၢတၢ်ချၢ အတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤတၢ်စးထီၣ်မၤအီၤဖဲ ၂၀၀၈-၂၀၀၉, ဒီဖျိတၢ်မၤသကိးတၢ်လၢတၢ်ကူၣ်ဘၣ် ကူၣ်သုကိတိာ်, ကီၤပယီၤတၢ်သုဖးကွဲးလံာ်တၢ်ဆိၣ်ထွဲဝဲလီၤ, UNICEF, ဒီးပုၤဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စုလၢအဂၤတဖၣ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဝဲအံၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ခွဲးတၢ်ယာ်လၢဖိသုၣ်အဂီၢ်, ဖိသုၣ်လၢဟးထီၣ်ကွဲးတဖၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

တၢ်သိၣ်လိတၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤခဲလၢအိၣ်ဝဲ ၅၉ ဖျါၣ်, အိၣ်ဝဲလၢပဒိၣ်တၢ်မၤလိစးဖိကဟၣ်အတၢ်သုညါကွဲး ဒီးစးဖိကဟၣ်တၢ် မၤလိကျဲၤတီၤထီၣ် လၢထံကီၤဒိတဘၣ်, ဘၣ်ဆၢကွဲးသုတဖၣ်အံၤတူၢ်လိာ်ကွဲးဖိန့ၢ်ဒၣ်ထဲ ၂၀,၀၀၀ ဂၤလၢတနံၣ်အဂီၢ် မ့ၢ်လၢ တၢ်သိၣ်လိတၢ်လၢတၢ်လီၤဘၣ်အယံလီၤ.

လၢတၢ်သိၣ်လိတၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်ဝဲလီၤသုတဖၣ်အံၤအမဲာ်ညါ, တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သုကိတိာ် ဟ့ၣ်စၢ်ကီးန့ၢ်ဖျိတၢ်စုသုဒိၣ်ဘၣ်တၢ် သိၣ်လိ ဒီဖျိတၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး နီၤကစၢ်တၢ်မၤတၢ်လၢန့ၢ်လီၤ.

Link: <https://www.mmtimes.com/national-news/yangon/27263-government-to-open-vocational-training-schools-for-dropouts-in-yangon.html>

တၢ်စးထီၣ်သိၣ်လိပုၤကညီခွဲးယာ် လၢတၢ်တီၤထီၣ်

The Irrawaddy, 24 August 2017

တၢ်တကူၣ် - ပုၤကညီခွဲးယာ်တၢ်သိၣ်လိတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢတီၤထီၣ်ဖိလၢအကထိသုၣ်တဖၣ်အဂီၢ် လၢပဒိၣ်ကွဲး ၇၃ ဖျါၣ်လၢပကိကီၤဒိၣ်, အဂီၢ် အူအိၣ်မိၣ်ကွဲးလၢ တၢ်မၤစၢၤထံၣ်ကီၤသးပုၤယိာ်ဖိကရၢ Assistance Association for Political Prisoners (AAPP), စံးဝဲလီၤ.

"ပုလဲဂီဝိခွဲးယာ်ဂီၢ်ခိၣ်ထံးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤ တၢ်စးထီၣ်သိၣ်လိအံၤလၢ ကိုလၢပကီၢ်ဆၣ်အပူၤ, အိၣ်ဒီးတၢ်အၢၣ်လီၤသကိးလၢ ပဒိၣ်ဒီးတၢ် ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိတိာ် လၢပူၤဂီၤလီၤ." အဂီၢ်, ဒီးမၤမၤစ့ၤလၢအမ့ၢ် ပကီၢ်ပူၤကီၢ်ဆၣ်တၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါစံး ဝဲလီၤ.

AAPP ခံန့ၣ်ရဲၣ်တၢ်ပူၤအတၢ်သိၣ်လိ သိၣ်လိဝဲဟီၣ်ခိၣ်ဒီးဘၣ် တၢ် ဘိးဘၣ်ရၤလီၤပုၤကညီခွဲးယာ် ဒီးထံၣ်ဂီၢ်ဂၤတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်သး

ဖိသၣ်ခွဲးယာ်, ဒီးဖျိတၢ်ဂီၤမ့ၢ်, တၢ်ဂီၤမူ, တၢ်တဲသကိးဒီးတၢ်ပာ်ဖျါတၢ်ထံၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါ လၢပုၤကညီခွဲးယာ်သရၣ် ဒီးပုၤဟူးဂဲၤမၤ တၢ်လၢ ပုၤကညီခွဲးယာ်ဂီၢ်အဂီၢ် တ ဖၣ်လီၤ.

ကိုဖိကအိၣ်ဝဲ ၁၀၀ တုၤ ၇၀၀ အဘၢၣ်စၢၤ ကထိၣ်မၤ လိဝဲတၢ်သိၣ်လိအံၤလၢကိုတဖျါစုၣ်စုၣ်, ဒီးတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤကစးထီၣ်ဖဲ လါအီၤကူး ၁ သီဒီးကကတၢ်ဝဲဖဲ လါစး ပထုဘၣ် ၃၀ လီၤ. AAPP ကလဲၤအိၣ်သကိးဝဲတီၣ်ကွဲၤ ဒီးမိၤယွၤကီၢ်ရၣ်တဖၣ် ဒ်သိးက ဆဲးကွၢ်ပုၤမၤလိတၢ်ဖိဒီး ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိ အတၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်ခိၣ်ခိၣ်အ ဂီၢ်လီၤ.

တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဘၣ်တၢ်မၤအီၤလၢပဒိၣ်ကွဲးယာ်: ဖျါလၢပုၤတကူၣ်ကီၢ်ခိၣ် ဒီးပဒိၣ်ကွဲးယာ်ဖျါလၢပကီၢ် ကီၢ်ခိၣ် ဖဲ ၂၀၁၆ လီၤ. တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤဘၣ်တၢ်မၤလိထီၣ်လၢတၢ်လိသကုၤ စးထီၣ်လၢကို ၁၁ ဖျါတုၤကို ၇၂ ဖျါ, အိၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်အခွဲးလၢ ကီၢ်ခိၣ် ကိတိာ်ခိၣ်ကျါ ဒီးတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ကိတိာ် လၢတနံၣ်အံၤလီၤ.

မုၢ်န့ၣ်သကုၤတၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကကွဲးပာ်လီၤတၢ် သိၣ်လိပုၤကညီခွဲးယာ်လံာ်လၢအသီ ဒီးဖျိတၢ်မၤသကိးတၢ် လၢကီၢ်ပ ဒိၣ်, ကီၢ်ပယီၤတၢ်ကူၣ်ဘၣ်ကူၣ်သ့ တၢ်ဃုသ့ၣ်ညါ ကရၢ ဒီးပုၤသ့ပုၤဘၣ်လၢ UNICEF, Japan International Cooperation Agency ဒီး အဂျၢၣ်တၢ် လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်စုတၢ်: Asian Development Bank, ဘၣ်ဆၣ်, တၢ်ဒုးကဲထီၣ်တၢ်မၤ အမိၤလဲၤမိၤပုၤတခီ ဘၣ်တၢ်သးယံာ်သးနီၢ်အီၤ, တၢ်စးဝဲမုၢ်လၢပဒိၣ်အတၢ်မၤအဂီၢ်အယီၤ လီၤ.

Link: <https://www.irrawaddy.com/news/burma/human-rights-program-launches-high-schools.html>

ကီၢ်ပယီၤဂုၢ်မၤဆိ န့ဆၢၣ်တၢ်ဘျးစဲတမ့ၢ်တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိး

TTR Weekly, 31 July 2017

ဂီၢ်တကူၣ်, လါယူၤလဲ ၃၁, ၂၀၁၇ - ကီၢ်ပယီၤ ဟီၣ်ထဲလိဒီးတမ့ၢ်တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိးကိတိာ် ကဂုၢ်မၤဆိန့ဆၢၣ်တၢ်ဘျးစဲတ မ့ၢ်တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိး, ဒ်သိးတၢ်ကမၤအါထီၣ် တမ့ၢ်အတၢ်ဟဲဟးလၢကီၢ်ပူၤအဂီၢ်လီၤ.

န့ဆၢၣ်တၢ်ဘျးစဲတမ့ၢ်တၢ်ဟဲဟးအိၣ်သကိး ဒီးပုၤတဝါပူၤတမ့ၢ်အတၢ်ဟဲဟးတၢ်မၤတဖၣ် အခဲအံၤမုၢ်ဖျါအတၢ်လဲၤသးလၢအ ဆူၣ် လၢတၢ်သုၤအီၤဒ်သိးတၢ်ကထုးန့ၣ်တမ့ၢ်အသး, ဒီးကီၢ်ပယီၤအိၣ်လဲၤဒီးတၢ်လဲၤခိၣ်ဖျါဖျါကြးဖဲဘၣ် လၢတမ့ၢ်အတၢ်ဟဲဟးအိၣ် တၢ်မဲလၢဒုပူၤသီပူၤ ဒီးတမ့ၢ်အတၢ်ဟဲဟးလၢဘၣ် ထွဲဒီးပုၤတဝါအဂီၢ်အကျိၤတဖၣ်လီၤ.

ကော်ပယ်အခဲအံ့အိပ်ဝဲဒီး န့ဆာ်တၢ်ဘျးစဲတမံ့တၢ် ဟဲဟးအိပ်သကိးအလီၤ ၂၁ တီၤ, လၢအပုၤဃုာ် တၢ်လီၤ ၁၆ တီၤလၢအ အိပ်ပာ်ဝဲ ဒီးတၢ်လီၤတနီၤလၢ တၢ်တုၤထီၣ်ဘျီထီၣ်ဘၣ်ဖၢ, ဃုာ်ဒီးပုၤတၢ်ပူၤတမံ့ တၢ်ဟဲဟးအိပ်သကိး တၢ်တီၢ်ကျဲၤ ၁၃ ခါလၢ စကဲ, မါတလု, မကွဲ, ဒီးဝဲတကူၣ်ကီၢ်ဒိၣ်, ဒီးယီၤဒိၣ်, ကရနံၣ် ဒီးကခွၢ်ကီၢ်စံၣ်တ ဖုၤလီၤ.

တၢ်အိးထီၣ်စိုၣ်ကိး တၢ်ကွၢ်ကီၢ်ပိၣ်လဲၣ်တၢ်သးသမူ တ မံ့တၢ်ဟဲလၢ ဘျးဝဲကိးတဖၣ်န့ၣ်လီၤ. ကော်ပယ်အခဲ အံ့ဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါ ဆီၣ်ထွဲ တၢ်လဲၤဟးအိပ်သကိးပိၣ် လဲၣ်ကိးတဖၣ်အံ့, လၢအအိပ်ဝဲလၢကီၢ်ကလံၤစိးနီၤတ ပၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်လီၤအံ့မ့ၢ်တၢ်လီၤ လၢအထူးန့ၣ်ပုၤအ သးအါကတၢ် လၢပုၤလဲၤတၢ်ဖိလၢအလဲၤအိပ်သကိး တၢ်မါတလု, ပကၤ, ဒီးဝဲတကူၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ.

ကော်ပယ်ကအိးထီၣ်ဒီး န့ဆာ်တၢ်ဘျးစဲတမံ့တၢ်ဟဲ ဟးအိပ်သကိးတၢ်လီၤအသီ, ဘူးဒီးအိပ်ကွဲၤ ဒီးပိၣ်ကီ ကီၢ်ဆၣ်လၢပကီၢ်ယိမးပုၤဒိၣ်, လၢတနံၣ်အံၤလၢာ်, အဂီၢ် အုယၣ်ဝဲတၢ်ကစီၣ်သန့ ဟံၣ်ဖျါဝဲလီၤ.

Link: <http://www.ttrweekly.com/site/2017/07/myanmar-emphasis-on-ecotourism/>

ကလုာ်ခွၢ်ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိ ဖျါထီၣ်ကသံၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢ ကော်ပဒိၣ်ဒီးကညီဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျဲၤအာ်လီၤသကိးဝဲ

Karen News, 11 August 2017

ကလုာ်ခွၢ်ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိတဖၣ် ဒီးန့ၣ်လံာ်အုၣ်သးလၢပဒိၣ်သ့ၣ်ညါဟံၣ်ပနီၣ်ဝဲ ဖဲအဖျါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိလၢ ကော်ပဒိၣ်ဒီးကညီဆူၣ် ချ့ဝဲၤကျဲၤသိၣ်လိသမံၤဝဲ, ဖဲလူၢ်ပျီၤကီၢ်ဆၣ်, ကညီကီၢ်စံၣ်န့ၣ်လီၤ.

ပုၤထီၣ်တၢ်သိၣ်လိ ၃၁ တကၤဖျါထီၣ်နွံလိတၢ်ပူၤတၢ်သိၣ်လိ ဘၣ်ဃးမိးဒီးဖိ ဒီးတၢ်အိၣ်ဖျါထီၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အဂီၢ် လၢကညီ ဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျဲၤ ဒီးပဒိၣ်ဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျဲၤတဖၣ်ဟ့ၣ်ဝဲ ဒီးကွဲၤဖျါထီၣ်တဖၣ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤအဝဲသ့ၣ်လံာ်အုၣ်သး ဖဲလိအီၤကူး ၈ သီ, ဖဲလူၢ်ပျီၤတၢ်ဂ့ၢ်အကလုာ်ကလုာ်ဝဲၤဒီးန့ၣ်လီၤ. .

ပုၤဟ့ၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ သရၣ်သ့တၢ်မၤလၢပဒိၣ် ဆူၣ်ချ့ဝဲၤကျဲၤ လူၢ်ပျီၤ, ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤကျဲၤ, ကီၢ် ကျီၣ်တၢ်-ကော်ပယ်ကီၢ်ဆၣ်ဆူၣ်ချ့ကရၢဒိၣ်မ့ၢ် မိၤတီဆူၣ်ချ့ အး, ကော်ပယ်ကသံၣ်သရၣ်ကရၢ Burma Medical Association (BMA), IRC-PIE and CPI တဖၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိစးထီၣ် ဖဲလိယနူၤအါရံၤ ၂၀၁၇ လီၤ.

ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိလၢအဖျါထီၣ်တၢ်သိၣ်လိတဖၣ်ဟဲလၢ ကလုာ်ခွၢ်ဆူၣ်ချ့ကရၢဒိၣ်မ့ၢ် ကညီဆူၣ်ချ့မၤစၢၤဝဲၤ

ကျဲၤ KDHW, ထၢၣ်ပုၤချ့ဆူၣ်ချ့ပုၤမၤတၢ်ဖိကရၢ Back Pack Health Workers Team, နံၣ်မိၣ်ကရၢစံၣ်ကညီဘါသီခါသး မ့ၢ်ဒိၣ် Demoractic Karen Buddhist Army (DKBA), သးဒီးကီၢ်ဆၢ Border Guard Force (BGF), Karen National Union/Karen National Liberation Army – Peace Council (PC) တဖၣ်လီၤ. တၢ်သိၣ်လိအဆၢကတီၢ် ယံာ်ဝဲနွံလိ - ၃ လိလၢလံာ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ် ၁၅ ခါ, ဒီး ၄ လိလၢစုတၢ်မၤတၢ်လဲၤခီဖျါ ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်ခိၣ်ထီၣ် ၁၄ မံၤလီၤ.

ကညီဆူချ်ချ်မၤစၢၤဝဲၤကျိၤ Karen Department of Health and Welfare (KDHW) မၤကညီဒီကလုာ်စၢၤ ဖျိာ်ကရၢဝဲၤကျိၤ ၁၄ ခါအကျိတခါလၢ မၤသကိးတၢ်ဒီးပ ဒိၣ်ဆူချ်ချ်ဝဲၤကျိၤဘၣ်ဃး ဆူချ်ချ်တၢ်တိာ်ကျိၤ, စးထီၣ် လၢတၢ်ဆဲးစ့မၤကျိၤ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ် လီၤလံၤလံၤလီၤ.

<http://karennews.org/2017/08/ethnic-health-workers-complete-approved-government-and-karen-health-training.html/>

သဲးဒီးတၢ်ပတၢ်ပြဲး

သဲးဘျီၣ်ဒိၣ်ထးခိ ဘျီဘၣ်တၢ်ဒုးစၢၤယံၤတၢ်ဆဲးကျိၤ တၢ်သိၣ်တၢ်သီ Telecommunications law ဘၣ်ဆၣ် တၢ်ဂ့ၢ် လၢတၢ်တၢ်လိာ်ဃိလိာ်အဂ့ၢ်တဖၣ် section 66(d) အိၣ်တုာ်

Myanmar Times, 4 August 2017

သဲးဘျီၣ်ဒိၣ်ထးခိ အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်တၢ်သိၣ်တၢ်သီအဒိ လၢအဘျီဘၣ်တၢ်ဒုးစၢၤယံၤတၢ်ဆဲးကျိၤတၢ်သိၣ်တၢ်သီ ဒိသဲးအဒိက မံးတံာ်ကွၢ်မၤသိၣ်ထီၣ်က့ၤဝဲအသိး, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်တၢ်လိာ်ဃိလိာ်လၢအဂ့ၢ် section 66(d) တဖၣ်, တၢ်တထိးဘူးဝဲနီၤ တမံၤဘၣ်, အဂ့ၢ် ဘျီၣ်ဒိၣ်ပုၤပၤလီၤဆၣ်နီၤ မၤဝဲခဲၤသဲ, စံးဝဲလီၤ.

ကမံးတံာ်အတၢ်ကွၢ်ကဒါတဖၣ် ပုၤပုၤဝဲတၢ်ဆိးကွၢ် လၢအဆၢ section 80(a) အဖီလၢတၢ်ဂ့ၢ်လၢတၢ်သ့ၣ်ညါအီၤတဖၣ်, လၢတၢ်သိၣ်တၢ်သီဝဲအံၤအဖီလၢ တၢ်ဆိးကွၢ်ကန့ၢ်အဂီၢ် တၢ်ကလိၣ်ဘၣ်ဝဲ ဝံစိာ်တၢ်ဆၢဒီးတၢ်ဆဲးကျိၤကိတိာ်အတၢ်အၢၣ်လီၤထွဲ, ဒီးလၢ အဆၢ 66(a) (b) and (d) အဖီလၢတၢ်မၤကမၣ်တဖၣ် တၢ်ဃုထူးထီၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်စ့တၢ်အုၣ်ကီၤသ့, ဒီးတၢ်ကဟံၤဖျါ ထီၣ်တၢ်သးတမံ လၢပုၤလၢတၢ်ဘၣ်ထွဲအိၣ် ဒီးအဝဲသ့ၣ်အခါစးအဖီခိၣ်, လၢအဆၢ section 66(d) အဖီလၢ, မ့ၢ်တၢ်လၢအကီၢ် လီၤ.

သဲးဘျီၣ်ဒိၣ်ခါစး ၅ ဂၤဆၢထီၣ်ဝဲလၢ တၢ်ကမၤကွၢ်အဆၢ section 66(d), ဘၣ်ဆၣ်လၢတၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ်အဖီခိၣ် တၢ်ညိကွၢ်ဝဲ တၢ်ဆၢန့ၢ်, အဃိဒီးသဲးအဒိကမံးတံာ်တၢ်ကွၢ်ကဒါဝဲအသိး ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်သိၣ်တၢ်သီန့ၢ်လီၤ.

အဆၢ section (66(d) တၢ်ဟံးဃာ်ဒီး, တမ့ၢ်တၢ်လၢထံဖိကီၢ်ဖိကမ့ၢ်တဖၣ် ဘၣ်သးဝဲဘၣ်, အဂ့ၢ် အူယဲထီၣ်လၢအမ့ၢ်ဘျီၣ်ဒိၣ် ခါစးလၢစကဲ နီၤဂီၢ် (၅) တၢ်ဟ့ၣ်တဖၣ်လီၤ, စံးဝဲလီၤ.

အဆၢ section 66(d) တၢ်မ့ၢ်ထူးကွၢ်အီၤဒီး, ပဒိၣ်ခိၣ်နီၤတဖၣ်ကဘၣ်ကီၢ်သ့ၣ်ဂီၤသးဝဲအါထီၣ် ဘၣ်ဃးတၢ်ပာ်အၢၣ်ပာ်သီလၢလီ ယံၤသန့မံာ်ဖဲဒိၣ် လၢတအိၣ်ဒီးတၢ်တြီနီၤတမံၤအဂ့ၢ်, အဝဲဒၣ်စံးဝဲလီၤ.

"သဲးအဒိလၢတၢ်ဘျီဘၣ် တၢ်အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်, ဘၣ်ဆၣ် တမ့ၢ်တၢ်လီၤဆီဒိၣ်ဒိၣ်ဒီး သဲးအဒိထံးလၢကိတိာ်ဆၢန့ၢ် ဝဲန့ၢ်ဘၣ်. ယဆီမိၣ်လၢအဝဲသ့ၣ်တအိၣ်ဒီးတၢ်ပီၣ်သကိးဝဲ လၢအဂ့ၢ်ဘၣ် လၢအဒိထံးလံၤလံၤ, မ့ၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်တထူးဖျါဆိဝဲဘၣ်အဃိ လီၤ.

တၢ်ဝဲအံၤတမ့ၢ်တၢ်လၢအတီဘၣ်. တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်စ့ၢ် ကိးသဘၣ်ဘျီၣ်ဒိၣ်မးလီၤ. အဝဲသ့ၣ်ကတီၤအသးလၢ က အၢၣ်လီၤတူၢ်လိာ်ဝဲတီတီ စးထီၣ်လၢမနုၤလံၤလီၤ." အူယဲ ထီၣ်စံးဝဲလီၤ.

ဝံစိာ်တၢ်ဆၢဒီးတၢ်ဒုးစၢၤလၢအယံၤတၢ်ဆဲးကျိၤကိတိာ် ဆၢန့ၢ်သဲးအဒိဆူသဲးဘျီၣ်ဒိၣ်ထးခိ ဖဲလၢယူၤလံ ၁၃ သီ, ဒီးဘျီၣ်ဒိၣ် ခါစး ၁၄ ဂၤတၢ်လိာ်ဃိလိာ်ဝဲလၢအဂ့ၢ် ဖဲလၢယူၤလံ ၂၅ သီလီၤ.

LINK: <https://www.mmtimes.com/national-news/nay-pyi-taw/27089-AMYOTHA-HLUTTAW-AMENDS-TELECOMMUNICATIONS-LAW-BUT-CONTENTIOUS-SECTION-66-D-SURVIVES.HTML>

မိဂ်မိသုကိမိ ကနုမလိဘဉ်ခိဉ်ဖျူထာဉ်တၢ်သုတၢ်ဘဉ်

DVB, 2 August 2017

မိဂ်ကီၢ်စၢ်ဂီၢ်ခိဉ်ထံးတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဝဲကျိၤ ဘိးဘဉ်သုဉ်ညါဝဲလၢ ပဒိဉ်ကိၤလၢဟီၣ်ကဝီၤပူၤ ၈ ဖျၢဉ်, ဟ့ၣ်လီၤဝဲခိဉ်ဖျူထာဉ်ထံးဘလဲးလၢအဝဲသုဉ်ကိၤတၢ်ဖျၢဉ်, ဒီးဆူညါမုၢ်လၢဝဲလၢကမၤလီၤထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ ဒ်သိးကဟ့ၣ်လီၤဝဲခိဉ်ဖျူထာဉ်ထံးဘလဲး ဆူတီၤထီၣ်ကိၤအိၣ်န့ၣ်လီၤ.

"လၢမိဂ်ကီၢ်စၢ်ဖဲအံၤ, ကိၤ ၈ ဖျၢဉ်ဘဉ်တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲကိၤတဖျၢဉ်ခိဉ်ဖျူထာဉ်အဖျၢဉ် ၉၉ ဖျၢဉ်လီၤ." ထူမ့ၣ်အူ, လၢအမုၢ်တၢ်ပတၢ်ဆၢပုၤဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဂၤ လၢဟီၣ်ကဝီၤဂီၢ်ခိဉ်ထံးတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဝဲကျိၤစံးဝဲလီၤ.

"အခဲအံၤတၢ်စးထီၣ်သိၣ်လိဝဲသရၣ်တဖျၢဉ် ကဘဉ်သုခိဉ်ဖျူထာဉ်ထံးဘလဲး လၢကိၤအတီၤပူၤဒ်လဲၣ်, ဖဲတီၤထီၣ်ကိၤတဖျၢဉ်လၢ သါဖျူၤစယၣ်န့ၣ်လီၤ. ခိဉ်ဖျူထာဉ်ထံးဘလဲးတဖျၢဉ် တၢ်ကသုအိၣ်လၢ နွံတီၤ, ဃိးတီၤ, ဒီးခွံတီၤကိၤတီၤပူၤလီၤ. ကိၤမိအဒိဉ်လၢခိးကိၤတၢ်စုၤကိး တၢ်ကဟ့ၣ်လီၤအဝဲသုဉ် ခိဉ်ဖျူထာဉ်လၢကသုဝဲလၢကိၤတီၤပူၤအဂီၢ်လီၤ.

အဝဲဒၣ်တဲအါထီၣ်ဝဲလၢ, "UNESCO အၢၣ်လီၤဝဲလၢကဆိဉ်ထွဲဟ့ၣ်စု တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအဝဲအံၤန့ၣ်, ဝဲအလီၤခံတၢ်ကူဉ်ဘဉ်ကူဉ်သုဝဲကျိၤ ကဆိးဆိဉ်ထွဲဝဲလီၤ."

လၢတၢ်ကစးထီၣ်ဆိဝဲတၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤ လၢမိဂ်ကီၢ်စၢ်ပူၤအဂီၢ်, တၢ်ဃုထာဝဲတီၤထီၣ်ကိၤတဖျၢဉ်စုၣ်စုၣ်လၢ ဘံလုကီၢ်ဆဉ် ဒီးသၤဖျူၤစယၣ်ကီၢ်ဆဉ်, ဒီးကိၤခဲဖျၢဉ်စုၣ်စုၣ်လၢ ပိဉ်ကီၢ်ဆဉ်, ခိဉ်စိၤကီၢ်ဆဉ်, ဒီးကိၤမရီၢ်ကီၢ်ဆဉ်တဖျၢဉ်လီၤ.

လၢတၢ်စးထီၣ်တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤအံၤဖဲ ၂၀၁၆-၁၇ ကိၤန့ၣ်လံၤလံၤ, တၢ်ဟ့ၣ်လီၤဝဲခိဉ်ဖျူထာဉ်ထံးဘလဲးလၢကိၤ ၃၁ ဖျၢဉ်အဂီၢ်လၢကီၢ်ပယီၤဒိတဘုဉ် လၢတၢ်ကသုဝဲလၢအဝဲသုဉ်ကိၤတီၤပူၤအဂီၢ်လီၤ.

Link: <http://www.dvb.no/news/mon-schoolchildren-to-get-computer-savvy/76695>

တၢ်မုၢ်တၢ်ခုဉ် ဒီးတၢ်ဃုလိာ်ဖိးလိာ်ကုၤ

တၢ်ပတုၣ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤလၢ UNFC ဒီးကီၢ်ပဒိဉ်အဘၢဉ်စၢၤ မုၢ်ခဲးဒၣ်တၢ်မံၤ ဖီၤလၢအိၣ်ခဲးဒၣ်ဖးယံၤ

Myanmar Times, 18 August 2017

တၢ်ဆၢကတီၢ်ယံၣ်လံ ၁၄ လါလၢ ကလုာ်ဃုာ်စၢဖျိၣ်ဖဲဒရဲၣ်ကိာ်ကးကရၢ United Nationalities Federal Council (UNFC), ကလုာ်ဃုာ်ဖျိၣ်စုကဝဲၤစၢဖျိၣ်သးကရၢ, စးထီၣ်တဲသကိးတၢ်ဒီးကီၢ်ပဒိၣ်လၢ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအၢကီၢ်, ဘၣ်ဆၣ်တၢ်ကန့ၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအီၤလီၤအၢကီၢ် မ့ၢ်တၢ်မံၤလၢအိၣ်ဒဲးဒၣ်လၢအယံၣ်န့ၣ်လီၤ.

UNFC ဒီဖျိအပူၤတဲသကိးတၢ်အၢၣ်ခး တၢ်တဲသကိးထံၣ်ကီၢ်သးခၢၣ်စးကရၢ Delegation for Political Negotiations (DPN), ဆှၢန့ၣ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ် ၉ ထံၣ်လၢအန့ၣ်ဝဲလၢတၢ်ကမၤဘၣ်က့ၤ တၢ်ဂီၢ်စၢၤတၢ်တဖၣ်လၢအိၣ်လၢ ကီၢ်ဒီတဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုး

တၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ Nationwide Ceasefire Agreement (NCA) အပူၤ, လၢကီၢ်ပဒိၣ်ဒီးကလုာ်ဃုာ်ဖျိၣ်စုကဝဲၤကရၢတဖၣ်အၢၣ်လီၤဆဲးစုမ့ၢ်ကျါဝဲ, ဘၣ်ဆၣ် တၢ်လၢအဝဲသ့ၣ်ဒုးန့ၣ်ပာ်ဖျါဝဲတဖၣ် တၢ်တမၤထွဲန့ၢ်အဝဲသ့ၣ်ဘၣ်လီၤ.

တၢ်လၢအမၤယံၣ်မၤနီၢ်အါထီၣ်တၢ်တဲသကိးတဖၣ်မ့ၢ်ဝဲ တၢ်ထံၣ်တလီၤပလီၢ်လၢကီၢ်သးမ့ၢ်ဒိၣ်ဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်အဘၢၣ်စၢၤဘၣ်ဃး တၢ်ဂ့ၢ်ဆှၢန့ၣ်တနီၤလၢ UNFC ဟံၣ်ဖျါထီၣ်, လီၤဆီဒၣ်တၢ်တၢ်ဂ့ၢ်လၢဘၣ်ဃး ထံၣ်ကီၢ်သးဒီး သးဂ့ၢ်ဝဲတၢ်ဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ. လၢအကျါမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပာ်ဖျါလီၤတၢ် ထံၣ်ကီၢ်ဂၤအမူ

ဒါသနၢၣ်လၢ ကကွၢ်စူၢ်ကယာ် တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤန့ၣ်လီၤ.

ကီၢ်ပဒိၣ်ဒီး ကီၢ်အသးမ့ၢ်အတၢ်ထံၣ်မ့ၢ်တလီၤပလီၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဂ့ၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤအဖီခိၣ် လၢတၢ်တဲသကိးလၢခံတဘျီအဆၢကတီၢ်န့ၣ်ဒီး, တၢ်မ့ၢ်လၢတအိၣ်လၢ တၢ်ကမၤန့ၢ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤဘၣ်.

လၢအပူၤကွၢ် ၁၄ လါအတီၢ်ပူၤ တၢ်ထံၣ်လိာ်သကိးလၢတၢ်ပာ်ပနီၣ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ ဒီးလၢတမ့ၢ်တၢ်ပာ်ပနီၣ်အကျါမ့ၢ်ဂ့ၤ လၢခံဒီယံၣ်ပၤခၢၣ်စးအဘၢၣ်စၢၤ အိၣ်ဝဲအဘျီ ၁၀, ဒီးအလီၤခံကတၢ်တဘျီမ့ၢ်ဝဲဖဲဂ့ၢ်တက့ၢ် လါအီၤကူး ၁၀ ဒီး ၁၁ သီလီၤ.

တၢ်လဲၤထီၣ်လဲၤထီၣ်လၢတၢ်တဲသကိးအပူၤ အိၣ်ဒၣ်ထဲတစးဖိလီၤ.

UNFC အတၢ်ဂ့ၢ် ၄ ထံၣ်လၢတၢ်အၢၣ်လီၤသကိးဝဲလၢခံဒီယံၣ်ပၤ အတၢ်ထံၣ်လိာ်ဖဲ လါအီၤကူး ၁၁ သီမ့ၢ်ဝဲ, ကီၢ်ပဒိၣ်ဒီးကီၢ်အသးမ့ၢ်ဒိၣ် ကဘၣ်ဘိးဘၣ်သ့ၣ်ညါ တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးလၢကီၢ်ဒီတဘျီ, တၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ် ဖဲဒရဲၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ်လၢအဟ့ၣ်တၢ်အၢၣ်ကီၢ်အလၢအပူၤလၢ ခံၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ဒိၣ်လၢဘၣ်ထွဲဒီး ပှၢလီၤတၢ်တူၢ်ခိၣ်ပာ်သး, ကလုာ်အခွဲးအယာ်လၢအထံသိးတုၤသိး, ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၤလီၤသးအခွဲးအယာ်, လၢထံၣ်ကီၢ်သးတၢ်တဲသကိးတပတီၢ်ဘၣ်တပတီၢ် တၢ်ကပျဲခၢၣ်စးလၢကရၢတဖၣ်, ထံၣ်ကီၢ်သးပာ်တၢ်လၢအဖိးသဲးတဖၣ်, ကလုာ်ဃုာ်ခၢၣ်စးတဖၣ်, ဒီးခၢၣ်စးအဂၤလၢအလီၤအိၣ်ဝဲတဖၣ် ကန့ၢ်လီၤပာ်ဃုာ်လၢတၢ်တဲသကိးဒိၣ်တၢ်ဂ့ၢ်အတၢ်လၢဘၣ်ထွဲအသိး, ဒီးဒိသိးကကွဲးပာ်လီၤတၢ်သိၣ်တၢ်သိၣ် ဒီးဂီၢ်ခိၣ်ထဲးတၢ်ဘျၢသဲးစး ဒိလၢ ၂၁ ယၤဖျိၣ်ပှၢလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ် အတၢ်ဆၢတဲာ်ဖီခိၣ်အသိးလီၤ.

ကီၢ်ပဒိၣ်ခၢၣ်စးဒီး တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်ခိၣ်မရၢၣ်အခိၣ်, ဒီးကံထၢၣ်တုၤမိၣ်ပုၤဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါ UNFC ဒိသိးကဆဲးစုမ့ၢ်ကျါ ကီၢ်ဒီတဘျီတၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ Nationwide Ceasefire Agreement (NCA) ဒီးဟဲထီၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်တချုးလၢ ကီၢ်စၢဖျိၣ်တၢ်မ့ၢ်တၢ်ခၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် - ၂၁ ယၤဖျိၣ်ပှၢလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်ဘၣ်ဒီးဘၣ်န့ၣ်လီၤ.

"ထံၣ်ကီၢ်ပူၤကွၢ်လိာ်တၢ်န့ၢ်စူၢ်ကိးဝဲလၢ ခၢၣ်စးလၢအအိၣ်ဖဲအံၤတဖၣ် ဟဲထီၣ်ပှၢလီၤတၢ်အိၣ်ဖျိၣ်သၢဘျီတဘျီတပူၤဃီ ကသုစူၢ်ကိးန့ၣ်လီၤ. ယန့ၢ်လၢပူၤကိးဂၤဒဲးမ့ၢ်မၤသကိးတၢ်ဒီး တၢ်ဝဲအံၤကဲထီၣ်ကသုလီၤ. ယဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါပူၤကိးဂၤဒဲးလၢ ကမၤစၢၤသ့ၣ်ထီၣ်သကိး ဖဲဒရဲၣ်ဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်စံၣ်ကီၢ်စၢဖျိၣ် လၢပူၤကိးဂၤမ့ၢ်လၢကွၢ်စူၢ်ပာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ." အဝဲဒၣ်စံး.

တၢ်ဂီၢ် ၈ ထံၣ်လၢ UNFC ဃုထီၣ်ဝဲတၢ်ကတဲသကိးအိၣ်တချုးလၢ ၂၁ ယၤဖျိၣ်ပုၤလိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ်လၢကတဲဘၣ်ဒံးဘၣ် ဒီးအဝဲဒၣ်န့ၣ်ဝဲလၢ UNFC ကရၢဖိတဖၣ်ကန့ၣ်လီၤပၣ်ဃုာ်လၢတၢ်မုာ်တၢ်ခၢၣ်ကျဲကသု, အဂီၢ် တၢ်မုာ်တၢ်ခၢၣ်ဒီးမၤရှၢၣ် အခၢၣ်စး အူစီၤထုစံးဝဲလီၤ.

"လၢပကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်အဂီၢ် တၢ်မုာ်တၢ်ကီၤလၢပဂီၢ်ဘၣ်. တၢ်ဂီၢ် ၈ ထံၣ်တၢ်မုာ်တၢ်လိၣ်အိၣ်ဒီး ပကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်လီၤ." အူတူၤစီၤစံးဝဲ, အဝဲဒၣ်ပာ်ဖျါတၢ်မုာ်လၢလၢ ကီၢ်အသးမုၢ်ဒီး NLD ပဒိၣ်ကယုကျဲလၢကအၢၣ်လီၤသကိးတၢ်ကသု ဘၣ်ဃး UNFC အတၢ်ဃုထီၣ်တဖၣ်လီၤ.

LINK: <https://www.mmtimes.com/national-news/yangon/27318-ceasefire-between-unfc-government-remains-distant-dream.html>

မိၣ်ပၣ်တံၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်တၢ်မုာ်တၢ်ခၢၣ်အတၢ်အၢၣ် လီၤဒီပဒိၣ်

Radio Free Asia, 23 August 2017

မိၣ်ကလုာ်ဃုာ်ကရၢတဖၣ် ဆိကမိၣ်ဝဲလၢကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ် ကီၢ်ဒီတဘၣ်တၢ်ပတုာ်တၢ်ဒုးတၢ်ခးအတၢ်အၢၣ်လီၤ ဒီးကီၢ်ပဒိၣ်တချုးလၢ တၢ်တဲသကိးတၢ်မုာ်တၢ်ခၢၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် လၢခံတဘျီဘၣ်ဒံးဘၣ်လီၤ, အဂီၢ် ပုၤဘၣ်မူဘၣ်ဒါတဂၤလၢ တၢ်ကရၢကရိအပူၤ, စံးဝဲစုမုၢ်ပျဲအနံၤလီၤ.

မိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ် New Mon State Party (NMSP) ကဆၢတဲာ်ဝဲတချုးလၢ ၂၁ ယၤဖျိၣ်ပုၤလိၣ်တၢ်အိၣ်ဖျိၣ် သၢဘျီတဘျီဘၣ်ဒံးဘၣ်, အဂီၢ် နီၤဝဲလၢလၢအမုၢ် လီၤခၢၣ်သးပၤဆၢကမံးတံာ်တဂၤ လၢမိၣ်ကီၢ်သီပၣ်တံၣ်, စံးဝဲလီၤ.

နီၤဝဲလၢစံးဝဲလၢ အဝဲဒၣ်ဒီး NMSP နီၤခဲၣ်ခံၣ်တဂၤ သးခိၣ်ကျၢၢ်စွဲယၤ ထံၣ်လိာ်အသးဒီးမိၣ်ကီၢ်စဲၣ်ကိတိာ်ခိၣ်ကျၢၢ် အုစီၤလၢ ကတဲသကိးတၢ်ဂီၢ်အံၤအဂီၢ်လီၤ.

NMSP ခိၣ်နီၤတဖၣ်ဃုာ်ဝဲလၢအုစီၤ လၢကဟ့ၣ်အဝဲသ့ၣ် တၢ်ဆၢကတီၢ်သၢလိလၢကဆၢတဲာ် မုၢ်အဝဲသ့ၣ်ကဆဲးစုမုၢ်ကျၢၢ်တၢ်အၢၣ်လီၤအိၣ်လီၤဒါ တဆဲးဒါ, မုၢ်လၢတၢ်ကရၢ ကရိကဘၣ်တဲသကိးဒံးတၢ်ဒီး UNFC ကရၢဖိတဖၣ်လၢ ကဆဲး NCA အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ, အဝဲဒၣ်စံး.

NMSP ဃုစုာ်ကီၢ်ဝဲလၢ အုစီၤကဆိၣ်ထွဲအဝဲသ့ၣ်အတၢ်ဃုလၢ တၢ်ကပၤန့ၣ်မိၣ်ကျိၣ်လၢပဒိၣ်ကီၢ်တၢ်သိၣ်လိာ်အပူၤ ဒီးဟ့ၣ်မၤစၢၤကျိၣ်စုလၢကီၢ်သရၣ်တဖၣ်အဂီၢ်လီၤ. အဝဲသ့ၣ်သံကွၢ်သံဒီးစုာ်ကီၢ်တၢ်ဂီၢ်ဘၣ်ဃး ကီၢ်ပယီၤသးမုၢ်အသးဖိတဖၣ် အိၣ်လၢမိၣ်လိၣ်မ့ၢ်ကီၢ်ရၢၣ်အပူၤလၢမိၣ်ကီၢ်စဲၣ်, ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးန့ၣ်လီၤ.

"ပအၢၣ်လီၤလီၤ, ဘၣ်ဆၣ်ပကဘၣ်တဲသကိးတၢ်ဂီၢ်အံၤ ဒီးကီၢ်စၢၤဖျိၣ်အကိတိာ်လီၤ." အုစီၤစံး, ဘၣ်ထွဲဒီးနီၤသ့ၣ်လူၤလၢအမုၢ် လီၤခၢၣ်သးပဒိၣ်အကိတိာ် ဘၣ်ဃးကလုာ်ဃုာ်ဂီၢ်အဂီၢ်လီၤ.

Link: <http://www.rfa.org/english/news/myanmar/mon-party-mulls-joining-myanmar-governments-peace-pact-08232017154118.html>

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ တဲသကိးတဲဒီး ကရနံတဲလဲလဲထီပံတံတံ KNPP ဘၣ်ဃးတဲပတုာ်တဲဒုးတဲ ခးအတဲလဲလဲဒီဖို

Karen News, 9 August 2017

လၢတဲကျဲးစးထုးန့ၣ် ကလုာ်ဃုာ်ဖိုင်စုကဝဲအကလၢ ကဟဲန့ၣ်ပံဃုာ်လၢတဲဆဲးစုမုာ်ကျဲၣ် ကီၤဒီတဘၣ်တဲပတုာ်တဲဒုးတဲခး အတဲအာ်လဲၤအကီၤ, ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရ၊ ဟ့ၣ်နီၤလီၤအတဲလဲလဲဒီဖိုဘၣ်ဃး တဲမုာ်တဲခုာ်တဲမၤကျဲအဂ့ၢ် ဒီးကရနံဒီ ကလုာ် တဲလဲလဲထီပံတံတံ ဖဲအဝဲသ့ၣ်အိၣ်ဖိုင်လၢကီၤကီၤတံၣ် မဟဲတနွံအဆၢကတီၤလီၤ.

ခူၣ်ထဲဘူ, လၢအမုာ် KNPP လီၤခၢၣ်သးထီဘိကမံးတံၣ်, စံးဝဲလၢတဲအိၣ်ဖိုင်အတဲတိာ်ပာ်မုာ်ဝဲလၢ ကန့ၣ်ဟ့ၣ်ဘၣ်ကလုာ်ဃုာ်ဖိုင်စု ကဝဲလၢကရၢလၢအဆဲးစုမုာ်ကျဲၣ် အတဲလဲလဲဒီဖိုလီၤဆီဒ်တဲ တဲလၢဘၣ်ဃးတဲမၤထွဲတဲမုာ်တဲခုာ်တဲမၤကျဲ NCA တဲအာ်လဲၤ တဖၣ်လီၤ.

ပုၤအကလၢ ၃၀, ပံဃုာ်ခိၣ်န့ၣ်လၢ KNPP လီၤခၢၣ်သးထီဘိက မံးတံၣ်, ကီၤရၣ်ခိၣ်ဒီးဝဲလဲကျဲၣ် ဒီးခၢၣ်စးလၢကရနံကမုာ်ပုၤ တဝဲကရၢတဖၣ် ဟဲထီပံတံတံအိၣ်ဖိုင်လၢ တဲမၤအီၤဖဲလဲအီၤ ကူး ၁ - ၃ သီန့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢနံၣ်သ့ၣ်ပဲၤ ပဒိၣ်စီၤလၢထီထီပံ တဲအိၣ်ဖိုင်ဖဲ ခံသီတသီဒီးသၢသီတသီအနံၣ်လီၤ.

ဖဲတဲအိၣ်ဖိုင်အဆၢကတီၤ, အဝဲဒ်တၢၢ်ပီၣ်တဲဂ့ၢ်အကလုာ် ကလုာ်ဘၣ်ဃး တဲမုာ်တဲခုာ်တဲမၤကျဲအကျဲၣ်အကွာ် လၢအပံဃုာ် ကီၤစာဖိုင်တဲတဲသကိးတဲမုာ်တဲခုာ်တဲမၤကျဲ ကမံးတံၣ်သ့ၣ်ပဲၤ Union Peace Dialogue Joint Committee (UPDJC), ဒီးစံးဆၢ တဲသံကွၢ်ဘၣ်ဃး တဲကွၢ်စုၤကယာ် တဲပတုာ်တဲဒုးတဲခးကမံးတံၣ်သ့ၣ်ပဲၤ Joint Ceasefire Monitoring Committee (JMC) ဒီးကလုာ်ပတီၤ ထံၣ်ကီၤသးတဲတဲသကိး အဂ့ၢ်တဖၣ်လီၤ.

တဲဝဲအံၤမုာ်တဲအဆၢကတီၤတဘျီလၢ လီၤခၢၣ်သးထီဘိကမံးတံၣ်အခိၣ်န့ၣ်လၢ ကညီဒီကလုာ်စာဖိုင်ကရၢ ဒီး ကရနံတဲလဲလဲထီပံ တံတံ ဟ့ၣ်နီၤလီၤသကိးအသးအတဲအကလၢအတဲထံၣ်အတဲပာ်သး ဘၣ်ဃးတဲမုာ်တဲခုာ်တဲမၤကျဲအဂ့ၢ်လီၤ.

Link: <http://karennews.org/2017/08/knu-talks-post-ceasefire-peace-process-with-knpp.html/>

တဲဂ့ၢ်လၢအဂ့ၢ်အကလၢ

WHO စံးဝဲ, H1N1 တဲဆါဟးထီၣ်, တမုာ်တဲလီၤဘၣ်ယီၣ်

Myanmar Times, 31 July 2017

ဟီၣ်ခိၣ်ဒီဘၣ်တဲအိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့ကရၢ စံးဝဲ H1N1 အတဲအိၣ်သးလၢကီၤပယီၤ တမုာ်ဒီးလၢတဲလီၤဘၣ်ယီၣ်အပတီၤဘၣ် မုာ် လၢကီၤပဒိၣ်မၤတဲလၢအလိၣ် လၢကဲၤတဲဆါသလၢလီၤသးအပီၤလီၤ.

"တလိပ်လာပကဘဉ်ပျံတတလကွံအခးလ၊ ပကနဘဉ်တဘဉ်သမုအံးနဘဉ်." ဒီးကထာဉ်စတံးပုးဖိလ်, လာအမုာ်

WHO ထံကီခါစးလကီပယီ ဖဲဘဉ် *The Myanmar Times* ဖဲ ကမ္ဗုဒ္ဓဘဉ်အိဉ်ဆူအိဉ်ချ. ဖှ်ဆိ မိးကွံ, ဝဲတကူဉ် လိ ယူလဲ ၃၀ သီအနံးလီ.

အဝဲဒဉ်စံးဝဲလ၊ တဘဉ်ဆူအိဉ်ချ.ကီတိာ် အတံးစံးဆ၊ ကဒါကုတကီထီဉ်အသး ဒီးတကီတဘဉ်အိဉ်သးမုာ်တလ၊ အဘဉ်ဆ၊ဘဉ်ကတီ ဒီးကီပဒိဉ်အခဲအံးမးသကးတဒီး WHO ဒီးကရမးသကးတလ၊အလိဉ်တဖဉ် လကတြီ တါဆါသလဉ်လီသး လတဘဉ်ဆူအိဉ်ချ.ဒီး တလိဉ် ခိဉ်လိဉ်ကွံကီတိာ် ဘီးဘဉ်ရလီဝဲဖဲလိယူလဲ ၂၄ သီ

အနံးလီ.

အဝဲဒဉ်တအါထီဉ်ဒံးဝဲလ၊ WHO ကဆိဉ်ထွဲလတသုတဘဉ်အသးနာဉ်တကပး လအပဉ်ဃုာ်တါဆါတါနီဉ်ကျ, တါပ၊ဆှ၊ ရဲဉ်ကျတါဝဲမးအသး, တါသိဉ်လိဒီးတကီထွဲ H1N1 တါဘဉ်ကတိအိဉ်သးတဖဉ်လီ.

ကီစာဖိဉ်ကီတိာ်ခိဉ် ဒီးကထာဉ်မုာ်ထွဲလ၊ တဘဉ်ဆူအိဉ်ချ.ဒီး တလိဉ်ခိဉ်လိဉ်ကွံကီတိာ်စံးဝဲလ၊ အဝဲသုဉ်အိဉ်ကတီသးလ၊ ကတြီဆါတါဆါသလဉ်လီအသးလီ.

"ပတယါတယာ်တါဆါအတါအိဉ်သး လ၊ ၂၄ နာဉ်ရဲဉ်တီပူလီ. တါဆါဃါအံးတါထံဉ်နုးအီအါဒဉ်တကုလ၊ ခီကီစဉ်, ပ ကီကီခိဉ်, ဝဲတကူဉ်ကီခိဉ်, ဒီးအုယဉ်ဝတံဉ်ကီခိဉ်တဖဉ်လီ. ဝဲတကူဉ်ဒီးအုယဉ်ဝတံဉ်ကီခိဉ်တဖဉ် ကဘဉ်ပလီအသး လီ." အဝဲဒဉ်စံး.

အဝဲဒဉ်တအါထီဉ်ဒံးဝဲလ၊ အဝဲသုဉ်အိဉ်ဒီးတါရဲဉ်တါကျလ၊ ကဟုဉ်လီကသံဉ်ဒီသဒါဆူတါဆါဟံဉ်တဖဉ် ဒီးကကွါစူတါအိဉ် သးတမုာ်ထဲလ၊ H1N1 အကီဘဉ်, လ၊ H5N1 တါဆါအကီစူကီးလီ.

ဒ်ဆူအိဉ်ချ.ကီတိာ်အတါပာ်ဖျါလီခံကတါဖဲ လိယူလဲ ၃၀, စံးဝဲလ၊ ပုးဆါလတါနုးနုးအနုးဘဉ်တါဆါ ၁၈၇ ဂးလတါမး ကွါလကီဒီတဘဉ်, ၅၁ ဂးတါတလီတါလအိဉ်ဒီး H1N1 ဒီးအဂး ၁၀ သံဖဲလိယူလဲ ၂၁ ဒီး ၃၀ အဘဉ်စးလီ.

"ပဟ်လီနုး တါမးကသုဉ်ကလံး, ကသံဉ်ကသီ, ဒီးတါဆါဟံဉ်လ၊ Strand Road ဒ်သီးကမးသံတါဃူးတါဃါလ၊ပုးဆါလ၊ တါနုးနုးလ၊အနုးဘဉ်တါဆါအလီလီ. ပုးဆါလ၊အဟံးဆဲးလီအမံးဒီး တါနုးနုးလ၊အနုးဘဉ်တါဆါတဖဉ် ပနီဉ်လီနုး တါနီဉ်ကျလ၊ ကဘဉ်ကူစါဝဲဒ်လဲဉ်အဂ့လီ.

Link: <https://www.mmtimes.com/national-news/27021-who-h1n1-outbreak-not-alarming.html>

ကီပယီကဘဉ်ကူဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်တါမုာ်တါဘိကလုာ်လ၊အသီဒီး တါချတါဖိ

Myanmar Times, September 13, 2017

ကီပယီကဘဉ်ဒုးအိဉ်ထီဉ်ပနံဉ်တါကလ၊ ကကူဉ်ဒုးအိဉ်တါမုာ်တါဘိအကလုာ်လ၊အသီ ဒီးဟံဉ်ဖိဉ်ဟံဉ်ကီတါချတါဖိလီ, အဂ့ ကီစာဖိဉ်ကီတိာ်ခိဉ်ဘဉ်သး တါသုဉ်တါဖျး, ဘုဉ်ဖိဉ် ဒီးတါဟုဉ်ထံကီတိာ်, ဒီးကထာဉ်အိဉ်သုး, စံးဝဲလီ.

"မိုးလၢတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးတၢ်မၤ မ့ၢ်တၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢအဆိၣ်ထွဲထံကီၢ်မ့ၢ်ကျိၤဝဲၤကွၢ်ဒီး မ့ၢ်တၢ်အိၣ်တၢ်အိၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ဘၣ်တၢ်ခါအဃိသတးဒီး, ယဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘၢပနံၣ်တၢ်မၤတဖၣ်လၢ ကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်ထုးထီၣ်တၢ်ချဲတၢ်ဖီလၢအတူၤယံာ်တူၤထၢ ဒီးမၤသကိးတၢ်ဒီး ကီၢ်ပဒိၣ်ဒ်သီးကကူၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မ့ၢ်တၢ်ဘိကလုာ်လၢအသီလီၤ." အဝဲဒၣ်စံးဝဲဖဲ အ့ၣ်မ့ၢ်ထီၣ်တၢ်ဒီးသအတၢ်ချဲကလုာ်ကလုာ်တၢ်အိၣ်ဖှိၣ် ၁၀ ဘျီတဘျီ လၢတၢ်မၤအီၤဖဲ တၢ်ကွၢ်ယုသ့ၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂီၢ်ဝဲၤကျိၤ Department of Agriculture Research, လိစဲးပထုဘၢၣ် ၁၂ သီ အနံၤလီၤ.

ကော်ပယီ၊ မှီနာသကဲ့ထံကော်လ၊ အဒီးသန့၊ ထိုသီးလ၊
တိသျှိုတိဖျးဘဉ်ဆဉ် ဘဉ်ဃးတိထုးထိုဉ်တိချံတိဖိ
လ၊ အကလုာ်စီးနီ၊ လ၊ အဆိဉ်ထွဲတိဒုးအိဉ်ထိုဉ်တိသျှို
တိဖျးပနံတိဖိတိလံ၊ ဘဉ်တိမ၊ အီ၊ ထလ၊ ပဒိဉ်ဇီ
နုဉ်လီ၊ ကမျှါနီ၊ ကစါတဒီပ၊ တိမ၊ ဝဲအံ၊ တမ၊ ဘဉ်ဝဲ
ဒီးဘဉ်. "မှီလ၊ တိဂု၊ အံ၊ အသိဒီး၊ တိကဘျ၊ နုာ်စုလ၊ တိ
ကဟူးမ၊ တိလ၊ တိမ၊ သနဉ်ဝဲအံ၊ အိဉ်ဒဉ်တိလ၊ တ
ဆံးတကု၊ ဒီးလီ၊." ဒီးကံထာဉ်ပဉ်ပဉ်ဝု၊ လ၊ အမှီပု၊ မ၊
စ၊ တိဘဉ်မူဘဉ်ဒါတဂလ၊ တိဃုထံဉ်သုဉ်ညါဘဉ်ဃး
တိသျှိုတိဖျးအဂု၊ ဝဲ၊ ကျီ၊ ဖံးဘဉ် *The Myanmar Times*
တိကစီဉ်လီ၊.

တုလမာ်တနံအံၤ, ပဒိုၣ်ကူၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဒီး မၤန့ၣ်ထုးထီၣ်တၢ်မာ်တၢ်ဘိအကလုာ်အသီ ၁၈၈ ကလုာ်လီၤ. အနီၣ်နီၣ်, တၢ်ယုထံၣ် သုၣ်ညါဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျးအဂ့ၢ်ဝဲၤကျိၤ ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲလီၤဆီ, "တၢ်ဒီသဒါတၢ်မာ်တၢ်ဘိကလုာ်သီဝဲၤဒုး" "Protection New Plant Species Unit" နိသိးဒီးကထးန့ၣ် တၢ်ဘျုးလီၤစုလၢကမၢၢ်အိၣ်တဒီပၤလီၤ.

ဒီဖျီထူးထီၣ်တၢ်မၤတၢ်ဘၣ်အကလုာ်လၢ အသၣ်ဂ့ၤအပီၤ, ထံၣ်တၢ်မၤထဲတၢ်ပာ်လၢကမၤအါထီၣ် ဘုဟုတၢ်မၤတၢ်ဘၣ်အတၢ်ဟးထီၣ်လၢန့ၣ်ဘၣ်ဘၣ်ဘၣ်. အတၢ်မၤလၢအိၣ်စၢ်ကီးဝဲလၢ ပှၤလၢအအိၣ်သူၣ်စွဲတၢ်တဖၣ် ကဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်အိၣ်ဆူၣ်အိၣ်ချ့အတၢ်ဘျူးတၢ်ဖိၣ် ဒီးတၢ်အိၣ်ထူးစီအလုၢ်အပူၤဒီဖျီတၢ်မၤတၢ်ဘၣ်ကလုာ်လၢအသီန့ၣ်ဘၣ်.

အရူဒိတ်တမံဃီမု၊ တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိအကလုာ်သီလၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်အီၤ တူၢ်ဝဲတၢ်ဃူးတၢ်ဃၢ်ကန့ၢ် ဒီးကမၤစၢၤန့ၢ်ဆၢၣ်ခိၣ်ဃၢၤတၢ် အိၣ်သးစၢ်ကီးလီၤ.

"ခီဖျိပဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မုၢ်တၢ်ဘိကလုာ်သီလၢအဂီၢ်ဆူၣ်ဘါဆူၣ်အဃိ, ပမၤလီၤစ့ၤတၢ်သူကသံၣ်မၤသံတၢ်ဃၢ်ဒီး ခိၣ်ဃၢၤတၢ်ဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးတဖၣ်သုလီၤ." ဒီးကံထၢၣ်ပၣ်ပၣ်ဝု, စံးဝဲလီၤ.

အဝဲဒဂုံတဲအါထီၣ်ဒဲးဝဲလၢ တၢ်ကဘၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်မၤအကျိၤအကွၢ်လၢ တၢ်ကဒိသဒၢတၢ်ကျၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤတၢ်ဘိက လုာ်ဒီးတၢ်ချဲတၢ်ဖိကလုာ်လၢအသီအဂီၢ်လီၤ. "ဂီၢ်နီၣ်ထံးတၢ်ဒိသဒၢအကျိၤအကွၢ် လၢပှၤလၢအမၤတၢ်မၤသ့တဖၣ်အဂီၢ် တ အိၣ်အဃိဒီး, တၢ်ဘျုးလီၤစုလၢတၢ်မၤဒ်အံၤအဂီၢ်တအိၣ်အါဘၣ်လီၤ." အဝဲဒဂုံစံး.

ဒီဖျိတၢ်မၤလီၤတၢ် တၢ်မၤတၢ်ဘိကလုာ်လၢတၢ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်တဖၣ် တၢ်ကဒိသဒ္ဓါအဲဒါအဲဒါဒီး, "ပဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါတၢ်ဘျၢလီၤစုလၢ တၢ်ကကူၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ် တၢ်မၤတၢ်ဘိကလုာ်လၢအသီ လၢအတူၢ်တၢ်ဃၢကဲ ဒီးတၢ်ဆၢကတီၢ်အတၢ်ဆီတလဲကဲ, သုလီၤ. အဂီၢ်, ဒီးကံထၢတၢ်တၢ်ထီၣ်, လၢအမၤထီၣ်နီၣ်ရဲၣ်လၢ ကိတိာ်ဘၣ်ဃးတၢ်သ့ၣ်တၢ်ဖျး, ဘၣ်ဖီၣ်ဒီးတၢ်ဟ့ၣ်ထံ, စံးဝဲလီၤ.

<https://www.mmtimes.com/news/myanmar-must-establish-cultivation-new-plant-species-and-seeds.html>

ထံကီၤပုၤကျၢ်လိာ်တၢ် ဟ့ၣ်ဂီၤဟ့ၣ်ဘါထံဖိကီၤဖိတဖၣ်လၢ ပကတုာ်တၢ်ဒီၣ်သဘျၢၣ်

Irrawaddy, 13 September 2017

ဝှံတကူၣ် - ထံကီၣ်ပုၤကူၣ်လိာ်တၢ် ဒီးအိၣ်ဆါကူၣ် ဟ့ၣ်ဂီၢ်ဟ့ၣ်ဘါထံဖိကီၣ်ဖိတဖၣ် ဒ်သးကဟးဆဲးတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်သးသၣ် ဒ်သး 'တၢ်သ့ၣ်အုးသးအုး' တအိၣ်တဂ့ၤအဂီၢ်လီၤ.

ပုၤကီၣ်ပယီၤဖိအိၣ်ဝဲအဂၤ ၇ ကကွၢ်လၢအအိၣ်သဘျၢၣ်ဒီးညါသူး, ဒီးကိးနံၣ်ဒီးပုၤသံဝဲ ၆၀,၀၀၀ ဂၤလၢတၢ်အံၤအပိ, အဂီၢ်ဒီးအိၣ်ဆါကူၣ်ကံၤဝဲလၢအတၢ်ကစီၣ်အပူၤ လၢယုၤနွံတၢ်ပူၤတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤလၢတၢ်ကမၤဟါမၤတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ် ဒီးဖျိတၢ်ကစီၣ်သန့အကျဲ, ဖဲမုၢ်ဆၣ်အနံၣ်လီၤ.

"တၢ်ဝဲအံၤမုၢ်တၢ်အိၣ်ဆါကူၣ်အိၣ်ဆါ, အတၢ်ဂီၢ်ဖးဒိၣ်တခါလီၤ." အဝဲဒၣ်စံး, စံးဝဲတၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်မုၢ် "ဒီးကလုာ်အတၢ်ဂီၢ်" တခါလီၤ.

ထံကီၣ်ပုၤကူၣ်လိာ်တၢ်, စးထီၣ်လၢအဟံးထီၣ်ဖိထီၣ်တၢ်မၤ, နံၣ်လီၤဝဲတၢ်ကမၤတၢ်ဒုးသ့ၣ်ညါကမုၢ် ဘၣ်ဃးတၢ်ဂီၢ်အံၤ, ဒီးမုၢ်လၢဝဲလၢတၢ်ကတြီၤဆါ တၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဲအဝဲဒၣ်ဖိထီၣ်တၢ်မၤတလၢဝဲအလီၤခံ, အဝဲဒၣ်စးထီၣ်ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဖိလံၣ်စံၣ်ထီၣ်ဒါ တၢ်အိၣ်သဘျၢၣ် ဒ်သးတၢ်ကမၤစ့ၤလီၤလုၢ်လၢဝဲအံၤအဂီၢ်လီၤ.

ကီၢ်ခိၣ်ဝဲဒါဒီးအိၣ်ထီၣ်လီၤသန့တခါလၢ ကမၤန့ၣ်ကမုၢ်တၢ်ထံၣ်တၢ်ပာ်သး ဘၣ်ဃးတၢ်ကမၤလီၤစ့ၤတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်ဒီးတၢ်ထူးပှံၣ်တၢ်လၢပဒိၣ်ဂူတၢ်လီၤတဖၣ်လီၤ. တုၤလၢအခဲအံၤ, ပဒိၣ်တၢ်ကလုာ်လၢအတြီၤတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်တအိၣ်ဒီးဘၣ်.

လၢအတၢ်ကစီၣ်အပူၤ, ဒီးအိၣ်ဆါကူၣ်ကံၤ ယုၤထီၣ်ဝဲကမုၢ်အတၢ်ဆိၣ်ထွဲမၤသကိး, လီၤဆိၣ်တၢ်ဒ်သးတၢ်ကတြီၤ ကိၣ်ဖိသးနံၣ် ၁၃ နံၣ်ဖိလၢတဖၣ်, အသုတစးထီၣ်အိၣ်သဘျၢၣ်တဂ့ၤလီၤ.

လၢအဂ့ၢ်မုၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးထံကီၣ်တဖၣ်အကျါ, ကီၢ်ပယီၤမုၢ်ထံကီၣ်လၢအအိၣ်ညါသူးအကလုာ်ကလုာ်လၢသဘျၢၣ်အပူၤ အါကတၢ်လီၤ, ဒီးအိၣ်ဆါကူၣ်ကံၤအတၢ်ကစီၣ်အပူၤ, စံးဝဲလီၤ.

တၢ်ထီၣ်ဒါတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်တၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤ တၢ်ကမၤအိၣ်လၢဝဲဒါယုၤဖျါလၢ ဝှံတကူၣ်, မါတလု, ဒီးမကွၢ်ကီၢ်ဒိၣ်တဖၣ်, ဒီးတိာ်ပာ်လၢကဒုးအိၣ်ထီၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါဘၣ်ဃး တၢ်တဂ့ၤလၢဟဲဒိၣ်ဖျိတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ်, အဂီၢ် တၢ်အိၣ်ဆါကူၣ်အိၣ်ဆါ, ဒီးတၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲကိတိာ်, စံးဝဲလီၤ.

တၢ်တဂ့ၤလၢဟဲဒိၣ်ဖျိတၢ်အိၣ်သဘျၢၣ် တၢ်ဟ့ၣ်တၢ်သ့ၣ်ညါတဖၣ် တၢ်ကဒုးနံၣ်ဝဲလၢတၢ်ဂီၤမူလၢတၢ်ကွၢ်တၢ်ဂီၤမူလီၤ, ယုၢ်ဒီးတၢ်ကရၤလီၤစ့ၤကိးလၢ ကီၢ်ပယီၤကွဲလုလီၤဒီး ကွဲၤဟူဖျါ Myanmar Radio and Television (MRTV) ဒီးကီၢ်ပယီၤဒိၣ်မိၣ်ကရၢၣ်တံးတၢ်ကလုာ် Democratic Voice of Burma (DVB) တၢ်ရၤလီၤတဖၣ်လီၤ. လၢတၢ်ဟူးတၢ်ဂဲၤဝဲအံၤအဂီၢ်, ကမုၢ်တၢ်အိၣ်ဆါကူၣ်အိၣ်ဆါကူၣ်ကရၢ Public Health Foundation ဟ့ၣ်လီၤမၤဘျၢၣ်ဝဲစုပယီၤကွဲး ၂၅၀ ကကွၢ် (US\$185,000) အဂီၢ်, တၢ်အိၣ်ဆါကူၣ်အိၣ်ဆါကူၣ်ဒီးတၢ်လိာ်ခိၣ်လိာ်ကွဲကိတိာ်, စံးဝဲလီၤ.

<https://www.irrawaddy.com/news/burma/state-counselor-calls-citizens-curb-betel-chewing.html>

The content of the UNHCR Thailand Media Monitoring Reports does not reflect the official view or opinion of the UNHCR.

Links: Thailand-Myanmar Cross Border Web Portal: www.commonservice.info

Facebook: www.facebook.com/commonservice
www.facebook.com/commonserviceburmese
www.facebook.com/commonservicekaren